

Filiala, posvečena sv. Pankraciju. Nekoč fara.

Pravilno orientirana cerkev stoji na strmem griču tik nad trgom v n.v. 300m.

Viri in literatura: Farna kronika Sladke gore;

Cerkev sestavljajo: kvadratna veža z nadzidanim oktogonálnim zvonikom, enako široka pravokotna ladja z prizidanima, sorazmerno velikima in višjima 3/8 zaključenima kapelama, enako visok in širok, pravokoten presbiterij z zaobljenimi ogli ter na severu mu prizidana pritlična zakristija. Bradnja je kamenita, presbiterija deloma opečna, ometana; Strehe enotna in 2 strešastí, opečna, severne kapele vendarle večinoma škrljeva, zakristije pultasta, škrljeva, veže sedlasta, škrljeva, zvonika oktogonálno piramidasta, opečna.

Zunanjščina: Veža je brez vsakega zidca ali členitve. Na fasdi prehaja neposredno v zvonik, ki je tudi nerazčlenjen in ima 4 ppk pr prosté členjene zvonove line, ki kažejo na 16. ali 17. stol. Veža ima v fasadi zašiljen portal, posnet na ajdovo zrno, v južni steni pa zašiljeno visoko, toda preprosto okno, ki kaže na 16. stol. Na tej strani se tudi jasno vidi, da je zvonik prizidan k ladji. Od ladje ni vidnega ničesar, ker jo zavzemata obe stranski kapeli. Kapeli imata pristrešen talni profiliran venčni zidec. Južna ima v zapadni steni členjen ppk portal v pp okviru u akantom okrašenogredogredo in profiliranim zidcem ter kot kaže na ča 1700. Nad njim je lunetasta fína. V obeh poševnicah ima pp okni z lunetama in ostenjem, v zaključnici pps polje z preprosto slikarijo Marije 7 žalosti. V vzhodni steni sta enaki pp okni z lunetama kot v poševnicah. Severna kapela je brez pravega talnega zidca ter z preprostejšim konkavnim fabionom. V zapadni steni ima pp okno z luneto, v obeh poševnicah pp okni z ostenjem, v vzhodni steni pa nad zakristijsko streho deloma zakrito luneto. Zakristija je silno preprosta ter

ima v severni steni pp vhod in pp okno, v vzhodni steni pa pp okno. Presbiterij ima zaoblene ogle, katere spremljajo duplirani pilastri. ~~Ob~~ Obteka ga močan talni in profiliran venčni zidec. V vzhodni steni ima pozno-baročno okno (kot sv. Miklavž!) z obeski spodaj, v talnem zidcu pa pdpd ušnik za kripto. V južni steni ima pps okno. Zunanjščina cerkve je beljem ter v vrhnjem delu močno razkrušena.

Notranjščina: Veža je 3 stopnice globoka in kamenito tlakana. Je visoka in križno obokana. Ob straneh ima 2 zelo globoki in visoki ppu niši, v katerih južni je že omenjeno okno. Glavni portal je zašiljen, žlebast ter kaže na 13. ,morda še na 14. stol. Ladja je bila brez zidca. Ona je ponovno za 3 stopnice globlja od veže, kar kaže na veliko starost. Ima kamenti tlak, ki je v presbiteriju in kapelah za stopnico višji. V ladji je grobna plošča, kjer je vhod v grobnico pod presbiterijem. Napis se glasi: Mors tibi pax feLIX/ qVae Dat tibi VIVeRI/ CoeLIs, sledi mrtvaška glava in spodaj letnica 1742. V desni kapeli je v tlaku pp plošča z velikim križem in spodaj srcem Marije 7 žalosti ter napisom: hic requies me/ ane g: m: p: lobiit a/ nno die 19 sept/ 1736. V 2 stopnici nižji zakristije pa je v tlaku plošča pp oblike, ki je enaka ladjini ter ima isti napis in letnico. Verjetno je iz zakristije drugi dostop do ~~zakristije~~ kripe. Vse plošče so zelo preprosto izdelane. Pevska empora je lesena. Ladja ima v ogalih kombinirane slope, ki nosijo kupolasto kapo, vzhodna 2 pa oblikujeta z lokom slavlók ter prevajata v enako členjen in obokan presbiterij.

Desna kapela: vanjo vodi širok, členjen in na ostenju z 2 štuk-vrvicama okrašeni slavlók. Ogle, rezen zadnjih dveh, členijo zelo plitvi pilastri, sledi popolno ogredje, nato ploščata banja z parom sosvodnic, ki se stika v osrednjem okroglem štuk- medaljonu ter 3-stranim zaključkom. Obe prgi,

ki povezujeta oba para pilastrov, sta okrašeni s štuk- polji ter v temenu z okroglim medaljonom.

Iz kapela ima členjen ppk slavolok. Vse ogle poživljajo duplirani pilastri z kapiteli, okrašeni z po 3 lambrekini. Sledi greda in končno banja z parom stikajočih se sosvodnic in 3-stranim zaključkom.

Iz kapel<sup>e</sup> vodi pp prehod v zakristijo, večji pa tudi iz presbiterija. Za zakristijo pokriva banja z 2 paroma križajočih se sosvodnic.

Presbiterijevo teme krasi razgiban baročni štuk- okvir ter preprosta slikarija iz 1911.

Oprava: Glavni oltar. Menza ima lesen antependij z letnico 17<sup>2</sup>4, enak onim pri Benediktu v Podplatu, le da kaže v sredini Martina, ko deli plašč z revežem. Ravna predela stopa štirikrat v prostor. Nastavek je atektonski, obsega razgibano oblikovano nišo z kipom sv. Pankracija, katero flankirata po 2 voluti, tvoreči na vrhu akantov šop. Nad tem plava draperija, katero nosita 2 leteča angela ter izvira izpod lambrekinastega baldahina. Ob draperiji se tvorita 2 ušesi, spleteni iz rožne mreže. Ob niši stojita 2 princesi z krožnikom in vrčem v rokah, ob nastavku pa klečita 2 večja, napol oblečena angela, ki držita rogova- svečnika v rokah. Pred draperijo plava v gloriji oblakov in glavic klečeči Franc Xaverij. Tabernakelj je preprosto in mlajše delo iz ca 1800. Oltar je sicer preprosto, toda zanimivo delo iz 2. četrtine 18. stol. (ca 1740). Lesena svečnika sta istočasna, a neokusno plavo pobarvana. Na menzi stoji kip sv. Magdalene, ki je iz drugega oltarja.

Oltar v desni kapeli: Ima prizmatično menzo z božjim grobom, nato neoromanski tabernakelj s starima putoma z kelihom v rokah, prostorno razgiban podstavek, ki je širjši od menze ter nastavek, katerega nosijo spredaj par oltih, zadaj 2 para gladkih stebrov, ter golšasta greda, zreducirana na 2 kosa s segmen-  
ntnima kriloma ter povezana z rahlim likom. Ušesa z oblečenima stoječima

angeloma z arma Christi v rokah, tvori jermenje in akant. Atika je replika nastavka. Oltar krasi izključno akantus, ušesa tudi jermenje. V glavni pps niši je Pieta običajen kompozicije, v atični pps niši pa Marijina smrt. Marija leži na postelji, ob nogah kleči angel, za njo kleči Jožef, pri glavi stoji angel, ki kaže v nebo, kjer plaka angel. Na vrhu niše pa že plava njena duša v podobi male žene v nebo. Vrh atike sedi na oblačnem podstavku Jezus, katerega kri lovi desni angel v kelih, levi pa drži ščit ter je imel nekoč tudi meč. Po ogredjih se igra 10 putov. Oltarjeva atika ima napišeno: 17 HOC 16/ALTERE EST ERECTUM/ SUB/ R:D:M:G: MIREZ P: LOCI/ ET/ HONESTO VIRO JACOBO FEIT/ Na hrbtani strani ima oltar letnico 1816.

Oltar v levi kapeli: Menza ima enak lesen antependij kot glavni oltar, ki sicer ni datiran, a je gotovo istočasen. Predstavlja nam Ano Samotretja. Oltar ima lep tabernakelj, katerega nosijo 4 stebri, okrašeni s cvetnimi šopi. Prednje polje se pps odpira, stranski krasita trilista, ovita z akantom. Zaključuje ga zidec, zaključek sam pa je uničen. Je iz ca 1715 in verjetno iz desnega oltarja. Predela je prostorno razgibana, nastavek nosita 2 para novejših stebrov, od katerih je eden par v spodnjem delu še star ter okrašen s simetričnim halugastim akantom. Golšasta kora ogredja povezuje rahel lok. Ušesa so hrustančasta, okrašena z jajčniki. Atiko nosi par stebrov, okrašenih z halugastim akantom, v sredini pa ima pps nišo, ob straneh 2 s školjko zaključeni ppk niši, kateri krasi zgoraj in ob strani ušesovje z osrednjim motivom fruktona. Sledi golšasta greda in 2. atika, ki je replika prve. V osrednji pps niši je Križani, nad njim neka okronana svetnica brez atributov in na vrhu Martin deleč plašč z revežem. Ob strani glavne niše sta premali figuri (od drugod!) 2 svetnic, niši atike sta prazni (verjetno sta bili tu figuri, ki sta zdaj na menzah ostalih 2 oltarjev), v zgornji atiki pa sta 2 figurini, ki sta tudi premali in nista iz tega oltarja. Na hrbtani strani oltarja je letnica 1795, gotovo časa popravila oltarja. Oltar je jasno

sestavljen iz 2 delov, saj sta sedanji atiki bili nekoč samostojen oltar. Ta oltar je starejši od spodnjega, čeprav moramo oba postaviti v 2. pol. 17. stoll Oltar je v tako slabem stanju, prhel in razdejan ter sestavljen, da ne predstavlja več harmonične celote.

Prižnica je poznobaročnega koncepta in zelo uničena. Podstavek se zaključuje z bogatim rokajem, trebušasto ograjo krasita Mozes in moleči angel ter reliefa z prizori iz mučenja (zasliševanje in obglavljanje()) sv. Pankracija. Bogati lambrekinasti baldahin, okrašen z nesimetrično školjkovino in girlandami, krona sv. Trojica, obdana od oblakov in angelskih glav. Lepo delo je iz 3. četrtine 18. stol.

Orgeljska omara je preproste oblike, okrašena z rokajem. Je iz zadnje četrtine 18. stol.

Križev pot je koloriran tisk od Jos. Scholza iz Mainza iz 19. stol. V cerkvi je 8 lepih poznobaročnih klopi, okrašenih s školjkami, školjkovino in mrežo. Sonx iz sredine 18. stol. in vredne pozornosti, saj je iz tega časa ohranjenih malo tako lepih mizarskih izdelkov.

Zakristijska omara je povprečen baročni izdelek iz 18. stol.

Vsa oprava je zelo zapuščena, zanemarjena in sprhnela ter je na temu, da propade.

Oprema: Je ni.

Zvonik: Zvon je nedosegljiv, ker ni stopnic do njega, a je bronast in vsaj iz 18. stol. Sicer kaže zvonik enotno gradnjo iz 16. stol.

Podst ešje: Vsi oboki so kamenti. Ladja je bila dvignjena, ko so prizidali sedanji presbiterij. Na zakristijskem podstrešju je vidno presbiterijevo pps okno.

Resume: Cerkev se prvič omenja l. 1262, kot cerkev pa l. 1334. Prvotno je bila filiala Ponikve, l. 1319. se omenja kot samostojna duhovnija (lastniš ka cerkev), pozneje je postala vikariat, a je še l. 1494. spadala pod prafaro. V 16. stol. se je osamosvojila. Najstarejši del cerkve je ladja, ki po svoji tlorisni konceptiji in obliki portala kaže na čas ca 1300, morda še nekoliko dalje nazaj, a nikakor ne pred 1280. K tej ladji so v začetku 16. stol. pridrili zvonik, v začetku 18. stol. južno kapelo, ca 1740 presbiterij ter takrat tudi dvignili in obokali ladjo, nato severno kapelo in končno že globoko v 2. pol. 18. stol. zakristijo.

Okolica: okoli cerkve je mali plato, gotovo ostanek nekdanjega pokopališča.

Konservatorske opombe: Cerkev ima sicer dobro streho, a je<sup>v</sup> popolnoma zapuščenem stanju.

#### Ostalo:

Opombe: Grobnica je še od časa pred barokizacijo cerkve, a je bila takrat predelana za pokop lembreških župnikov.

Počen in zaliti zvon ima napis: Peter Zwelffer in Graz hat mich gegossen 1669 in CHRISTUS JESUS VERUS IN PACE ET DEUS HOMO FACTUS EST. Po tradiciji so vodile pokrite stopnice iz župnišča v dolini k cerkvi na grišu, katere so opustili, ko je postal Sv. Nikolaj farna cerkev.

J. Curk: Celjska topo-grafija (Šentjur), rkp. str. 30 -32, zapiski 1960.